

แผนปฏิบัติการ“เขาขาว สะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓Rs”

ตามแนวทาง “ประชารัฐ”

ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยฐานข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๕๘๙ ตัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๕๓๒ ตัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๔๗๕ ตัน ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลเขาขาว ๗ หมู่บ้าน ซึ่งหากพิจารณาถึงกระบวนการการจัดการขยะมูลฝอยแล้วพบว่าอัตราขยะมูลฝอย มีปริมาณลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และกระบวนการในการคัดแยก การจัดเก็บ การรวบรวม ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะ การขาดจิตสำนึกของประชาชน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี และแนวโน้มการบริโภคของประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น โดยวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นนี้ จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและเร่งด่วนต่อไป

ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหารือร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) และเร่งรัดการดำเนินงานตามแผน Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว ในการนี้ กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทย ไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) ซึ่งแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการขยะในระยะสั้นของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการลดขยะที่ต้นทางเพื่อให้วางรากฐานการดำเนินการจัดการขยะให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

แผนปฏิบัติการ “เขาขาวสะอาด ปราศจากขยะ ด้วย ๓Rs” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ในระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) ภายใต้แผนปฏิบัติการ “ตรังสะอาด ปราศจากขยะ ด้วย ๓ Rs” ตามแนวทางประชารัฐ จะเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนตำบลเขาขาว ไปสู่การเป็นตำบลสะอาด เป็นสังคมปลอดขยะต่อไป แผนปฏิบัติการนี้วางอยู่บนแนวคิด ๓Rs - ประชารัฐ คือ การส่งเสริมการจัดการขยะที่ต้นทาง ซึ่งเป็นการจัดการที่ยั่งยืน คือการลดปริมาณขยะจากแหล่งต้นทาง (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) หรือ ตามหลักการสามอาร์ (๓Rs) ซึ่งการจัดการขยะนั้น มุ่งเน้นการลดปริมาณขยะจากครัวเรือน ส่งเสริมการคัดแยกขยะจากต้นทาง เป็นการเพิ่มมูลค่าหรือแปรรูปขยะ ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณขยะในภาพรวมของตำบลเขาขาว

ลดลง ทำให้ ปริมาณขยะที่จะต้องเข้าสู่ระบบการกำจัดลดลง และมีการกำจัดที่ถูกวิธีเพิ่มมากขึ้น ตามแนวคิดเรื่อง “ประชารัฐ” คือการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการปัญหา ได้แก่ ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม ภาคการศึกษา และศาสนสถาน เป็นต้น

นอกจากการมุ่งลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะที่ต้นทางแล้ว ยังมุ่งสร้างระบบการเก็บขนขยะ ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ การแปรรูปเป็นพลังงานเชื้อเพลิง การแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า การนำไปผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นปุ๋ยอินทรีย์ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคตต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว ได้จัดทำ แผนปฏิบัติการ “เขาขาวสะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓Rs” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ในระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๐) โดยให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ “ตรังสะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓Rs” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ในระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

ทั้งนี้เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาวได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ แล้วเสร็จภายในระยะ ๑ ปี จะนำข้อมูลและผลการดำเนินงานที่ได้จากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดแผนปฏิบัติการฯ ระยะสั้นในปีถัดไป เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ “ตรังสะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓RS” ตามแนวทางประชารัฐของจังหวัดตรัง และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดตรัง และแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดตรัง (พ.ศ. ๒๕๕๘ -๒๕๖๒) และเป็นไปตามสถานการณ์ในปัจจุบันและสามารถปฏิบัติได้จริง และเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบระบบการบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ส่วนราชการ สถานศึกษา ศาสนสถาน ภาคเอกชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามอำนาจหน้าที่ และรณรงค์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้แก่ประชาชนในพื้นที่

๓) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน/หมู่บ้าน ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาขยะและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมตามหลัก “ประชารัฐ” โดยใช้หลักการ ๓Rs คือการใช้ให้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่

๓. นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุหรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๕)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุหรือซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และ

หมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงาน ซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็วสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึงร้อยละ ๖๔ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณร้อยละ ๓๐ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติ วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียงร้อยละ ๓ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป (General waste) คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร พอยล์เปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณร้อยละ ๓ ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

- (๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์ หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง
- (๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์ และกระบอกปิดสไลด์
- (๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่าง ๆ และท่อยาง
- (๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย หมายถึง ขยะอันตรายที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ของสถานประกอบการในการกำกับของกระทรวงอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของตำบลเขาขาว

๔.๑ ข้อมูลพื้นฐาน

ที่ตั้ง

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว อยู่ทางทิศตะวันตกของที่ว่าการอำเภอห้วยยอด ตั้งอยู่เลขที่ ๑๔๗ หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง มีระยะทางไปตามถนนเพชรเกษมประมาณ ๒ กิโลเมตร จากถนนเพชรเกษมเข้าไปทางถนนรอบเขาช้างชุมประมาณ ๗๐๐ เมตร

เนื้อที่ ตำบลเขาขาวมีเนื้อที่ประมาณ ๔๖.๐๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒๘,๘๑๒.๕๐ ไร่

ภูมิประเทศ พื้นที่ทางกายภาพเป็นภูเขาเล็กๆตั้งอยู่กลางพื้นที่ราบลุ่ม มีลำน้ำไหลผ่านหลายสาย

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองช้างแล่น, ตำบลท่าจี้ว

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งต่อ, ตำบลห้วยยอด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลห้วยยอด, ตำบลเขาปูน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเขาขอบ, ตำบลหนองช้างแล่น

จำนวนประชากรของตำบลเขาขาวตามทะเบียนราษฎร์

หมู่ที่	ชื่อ - สกุล	บ้าน	ปี ๒๕๕๙			
			ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
๑	นายเฉลิม ประมวลศิลป์	หนองยุง	๓๑๕	๔๓๔	๔๓๔	๘๐๘
๒	นายสุพล แสงเงิน	โคกแค	๔๐๗	๓๔๘	๓๘๖	๗๓๔
๓	นายสุพรรณ บริพันธ์	หนองปร่าง	๑๗๖	๒๖๐	๓๐๗	๕๖๗
๔	นายสาโรจน์ พุทธรอด	คลองนุ้ย	๑๔๓	๒๑๕	๒๒๗	๔๔๒
๕	นายวิรัตน์ วิเชียรชม	ห้วยหลุด	๑๓๐	๒๐๑	๒๓๒	๔๓๓
๖	นายมนตรี เหมนแก้ว	หว่างคลอง	๑๒๓	๑๗๓	๑๙๙	๓๗๒
๗	นายภาคภูมิ มีจิตร	ควนทั่ง	๑๒๙	๒๑๑	๒๑๑	๔๒๒
รวม			๑,๔๒๓	๑,๘๔๒	๒,๐๓๖	๓,๘๗๘

ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม ๒๕๕๙

๔.๒ อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของขยะมูลฝอย

๔.๒.๑ อัตราการผลิตและปริมาณของขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลเขาขาว อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง โดยฐานข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๕๘๙ ตัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๕๓๒ ตัน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด ๔๗๕ ตัน ซึ่งเป็นขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ตำบลเขาขาว ๗ หมู่บ้าน

๔.๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากหมู่บ้าน

การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากหมู่บ้าน พบว่าทุกหมู่บ้านในตำบลเขาขาว ยังไม่มีระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากหมู่บ้านที่เป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่การคัดแยก รวบรวมขนส่งและกำจัด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาวไม่มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่ แต่ได้บริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยรวม และขนส่งนำไปกำจัดโดยวิธีฝังกลบในสถานที่ของเอกชน ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลนาวง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง

๔.๓ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๙ สถานการณ์การคัดแยกขยะของตำบลเขาขาว จะเป็นกิจกรรมการคัดแยกขยะของพนักงานทำรถขยะ โดยการแยกขยะที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ อาทิ ขวดน้ำ ขวดพลาสติก ฯลฯ โดยขยะที่สามารถแยกได้ ประมาณร้อยละ ๑๐ ของจำนวนขยะในแต่ละเดือน

๔.๔ การเก็บขนและขนส่งขยะมูลฝอย

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว มีรถเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย แบบอัดท้าย จำนวน ๒ คัน พนักงานขับรถและพนักงานประจำรถขยะ รวมทั้งหมด ๖ คน โดยให้บริการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยในพื้นที่อีกด้วย

๔.๕ การกำจัดขยะมูลฝอยปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว ได้นำขยะมูลฝอยไปกำจัด ณ สถานที่เอกชน ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๔๐ ไร่ หมู่ที่ ๔ ตำบลนาวง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ซึ่งใช้วิธีฝังกลบ โดยรถบรรทุกขยะจะออกเก็บขยะในหมู่บ้าน และนำไปทิ้ง ณ สถานที่ดังกล่าว

บทที่ ๒ มาตรการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

๑. กรอบการดำเนินงาน

การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพนั้น สามารถแบ่งการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ระยะต้นทาง คือการลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ ระยะกลางทาง คือ การเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพ และระยะปลายทางคือ การจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ

แผนปฏิบัติการ “เขาชาวสะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓Rs ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๐) เป็นแผนปฏิบัติการในระยะสั้น จึงมุ่งดำเนินการใน ๒ ระยะแรกเท่านั้น คือ ระยะต้นทาง โดยการลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด ๓Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและขยะอันตราย โดยการส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์และเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ต้นทาง และระยะกลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและสอดคล้องกับสถานการณ์ขยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะในระยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

๒. วิสัยทัศน์ “เขาชาวสะอาด ปราศจากขยะ”

๓. พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้เกิดการลดการเกิดขยะมูลฝอยทุกวิถีทาง ตั้งแต่การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย
๒. ส่งเสริมการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดตามประเภทของขยะมูลฝอย เพื่อนำขยะกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัด
๓. การเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยเพื่อไปเข้าสู่ระบบกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งที่เป็นขยะทั่วไป และขยะอันตราย
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกภาคส่วน
๕. ส่งเสริมให้มีการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๔. เป้าประสงค์

๑. ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบการจัดที่ปลายทางลดลง
๒. ขยะอันตรายได้รับการคัดแยกเพิ่มขึ้น
๓. มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายได้รับการจัดอย่างถูกหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๕. ตัวชี้วัดตามเป้าประสงค์

ภายในระยะเวลา ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐) การจัดการขยะมูลฝอยจะประสบความสำเร็จ โดยมีตัวชี้วัดตามเป้าประสงค์ ดังนี้

๑. ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดที่ปลายทางลดลง ร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนราชการ สถานศึกษา ศาสนสถาน ภาคเอกชน และสถานประกอบการจัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำขยะมูลฝอยไปใช้ประโยชน์
๓. ร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่สามารถเป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย
๔. ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดตั้ง “จุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชน”
๕. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ร้อยละ ๗๐ และมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ ๘๕ ได้รับการจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๖. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ขยะอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ในภาพรวมของตำบลเขาขาว โดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วน

๗. แนวคิดพื้นฐาน

๗.๑ แนวคิด ๓Rs

ขยะมูลฝอยที่เราพบเห็นกันในชีวิตประจำวันนั้น เกิดจากครัวเรือน สถานประกอบการ รวมไปถึงสถานที่สาธารณะ ดังนั้นเราจึงต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานที่เน้นการลด การคัดแยก และการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการใช้หลัก ๓Rs ประกอบด้วย

Reduce ลด (คิดก่อนใช้)

การลดระดับการใช้ในปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะเพื่อเป็นการลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้ทิชชู ใช้บันไดแทนการใช้ลิฟท์ การไม่รับถุงพลาสติก การเลือกซื้อบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หลีกเลี่ยงการซื้อวัสดุสิ้นเปลืองแบบใช้ครั้งเดียว การบริโภคที่พอเพียง เป็นต้น

Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก)

การใช้ซ้ำการนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า การใช้ภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้ การใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำหลายครั้งก่อนทิ้ง การเลือกซื้อสินค้าที่สามารถใช้ซ้ำได้ การดัดแปลงของเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ใช้ได้ใหม่

Recycle นำกลับมาใช้ใหม่

การคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงาน เพื่อนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับมาเข้าสู่กระบวนการผลิตตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ขยะรีไซเคิลแยกโดยทั่วไปได้ ๔ ประเภท คือ แก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อโลหะ โดยการเลือกสินค้าที่ทำมาจากวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ หรือการร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการคัดแยกขยะ และการนำขยะรีไซเคิลเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นสินค้าใหม่ เป็นต้น

๗.๒ หลักการประชาธิปไตย

หลักการดำเนินงานตามแนวทาง “ประชาธิปไตย” นั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงหลักความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางสังคม (Participatory Principle) ในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตราย เพื่อความยั่งยืนในการบริหารจัดการในอนาคต โดยส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วนในสังคม อันประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ภาครัฐทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ภาคการศึกษา และศาสนสถาน ทั้งในกระบวนการกำหนดนโยบาย การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น รวมตลอดไปถึงการออกแบบการคัดแยกขยะ การเก็บขน การกำหนดมาตรการ และการมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวางระบบการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในอนาคต

๘. มาตรการ

เพื่อให้เกิดการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ การดำเนินการจึงต้องครอบคลุมการจัดการทั้ง ๓ ระยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยมีแนวทางในแต่ละมาตรการประกอบด้วย

๑) มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่บ้านเรือน โรงเรียน ตลาดนัด สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย การเลือกใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุด

๒) มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและการขนส่งขยะมูลฝอย ประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป และผลักดันให้มีสถานที่รวบรวมและจัดการขยะอันตราย สถานที่กำจัดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และศูนย์กำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้เพียงพอ โดยสนับสนุนภาคเอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๓) มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ

สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอยจากครัวเรือน โรงเรียน สถานประกอบการ ตลาดนัด รวมทั้งสถานบริการต่าง ๆ การคัดแยกขยะมูลฝอย จนถึงการจัดขั้นสุดท้าย พัฒนาองค์ความรู้รูปแบบเทคโนโลยี การบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๙. กลยุทธ์

จากสถานการณ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ด้วยหน่วยงานใดเพียงหน่วยงานเดียว หรือแก้ไขโดยใช้มาตรการด้านใดด้านหนึ่งแต่จำเป็นต้องอาศัยมาตรการที่ครอบคลุมทุกด้านอย่างบูรณาการในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วง โดยจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่ แข็งขัน และมีกลไกที่ แข็งแรง จากหน่วยงานในทุกภาคส่วน โดยมีความสอดคล้องทางนโยบายและการสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการนี้ ซึ่งได้กำหนดให้มีกลยุทธ์ ๕ กลยุทธ์ ด้วยกันคือ

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอย มุ่งเน้นระยะต้นทางและกลางทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะส่งเข้าสู่สถานที่กำจัดด้วยกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยตามประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล เพื่อสามารถนำขยะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เป็นการลดภาระในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๑) การคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนในสังคมดำเนินการตามแนวทาง “ประชารัฐ” ซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม ภาคการศึกษา และศาสนสถาน ดำเนินการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้คัดแยกขยะย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านรับซื้อของเก่า เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกจากแหล่งกำเนิด

๒) การส่งเสริมและสนับสนุนการลดปริมาณขยะมูลฝอยประเภทบรรจุภัณฑ์ที่กำจัดยาก มีมาตรการสนับสนุน “ภาคเอกชน” ในการลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วยการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และกำจัดได้ง่าย ลดปริมาณการใช้พลาสติก โฟม หรือวัสดุที่ย่อยสลายยาก รวมทั้งการสนับสนุนให้ผู้บริโภคลดการใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ยากผ่านมาตรการทางธุรกิจต่าง ๆ

๓) ผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอย ปรับปรุง/จัดหาเครื่องจักร อุปกรณ์ สถานที่เก็บรวบรวม และยานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งต้องมีการวางรูปแบบระบบเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท หรืออาจกำหนดเวลาการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแต่ละประเภทตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการขยะอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

ขยะอันตรายถือเป็นขยะมูลฝอยประเภทที่มีข้อควรคำนึงหลายประการ ได้แก่ระยะเวลาการเก็บขยะอันตรายไว้ สถานที่รวบรวมขยะอันตราย ถ้าจัดการไม่เหมาะสมจะส่งผลโดยตรงต่อการปล่อยสารเคมีที่ส่งผลเสียอย่างยิ่งต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีการจัดการโดยเฉพาะ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑) การส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะอันตรายโดยชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๒) การเก็บรวบรวมขยะอันตรายภายในชุมชนและส่งไปยังสถานที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพื่อรอส่งไปกำจัดตามหลักวิชาการต่อไป

กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ อาทิ สถานพยาบาลของรัฐ สถานพยาบาลของเอกชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล คลินิกรักษาโรค รวมถึงสถานพยาบาลอื่น ๆ ตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข และสร้างเครือข่ายการดำเนินการให้ครอบคลุมสถานพยาบาลทุกประเภท รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมให้มีการจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเป็นการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานของกระทรวงอุตสาหกรรม และมีระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๕ การสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

- ๑) การจัดทำฐานข้อมูลและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นปัจจุบัน
- ๒) เตรียมความพร้อมในการจัดทำระบบกำจัดขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ
 - ๓) การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
 - ๔) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานในระดับ อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดตรัง

ตารางแสดงกิจกรรมตามกลยุทธ์และมาตรการ ตามแผนปฏิบัติการ "เขาชาวสะอาด ปราศจากขยะด้วย ๓Rs"
ตามแนวทาง "ประชารัฐ" ระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐)

กลยุทธ์/มาตรการ	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ				
มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด	๑) หมู่บ้าน มีการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด	- ร้อยละของหมู่บ้าน มีการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด - ร้อยละของหมู่บ้าน ในพื้นที่ ที่สามารถเป็นต้นแบบ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ณ แหล่งกำเนิด	ร้อยละ ๑๐๐ ร้อยละ ๔๐	อบต.เขาขาว
	๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะ ให้หมู่บ้านอย่างน้อย หมู่บ้านละ ๑ กิจกรรม โดยใช้หลัก ๓ Rs เช่น โครงการธนาคารขยะ การทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น	- ร้อยละของหมู่บ้าน มีโครงการ/กิจกรรม การบริหารจัดการขยะ โดยใช้หลัก ๓ Rs	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย อาทิ ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชนเข้ามาบริการในหมู่บ้านอย่างน้อย หมู่บ้านละ ๑ กิจกรรม	- ร้อยละของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการคัดแยกพลาสติก และโฟมก่อนเข้าสู่ระบบกำจัดซึ่งเป็นการคัดแยกครั้งสุดท้าย	- ร้อยละของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
๕) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนและสถานศึกษามีการคัดแยกขยะมูลฝอยในโรงเรียน และสถานศึกษา โดยจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับพื้นที่และประเภทขยะ	- ร้อยละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน ในสังกัด อบท. - ร้อยละของจำนวนโรงเรียนในสังกัด ศธ.จ.(ยกเว้นในสังกัด อบท.)	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว	

กลยุทธ์/มาตรการ	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๖) ศาสนสถานมีการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับพื้นที่และประเภทขยะ	- ร้อยละศาสนสถานมีการคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว / วัด
	๗) สถานประกอบการภาคเอกชน เช่น ตลาด ห้างสรรพสินค้า สถานีบริการน้ำมัน โรงแรม โรงงาน ร้านอาหาร เป็นต้น มีการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยจัดให้มีภาชนะรองรับตามความเหมาะสมและปริมาณขยะที่เกิดขึ้น	- ร้อยละของสถานประกอบการภาคเอกชน	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว / สถานประกอบการ
	๘) ส่งเสริมสถานประกอบการภาคเอกชน มีมาตรการในการลดปริมาณขยะมูลฝอย เช่น การลดการใช้ถุงพลาสติก หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้แทนพลาสติก และโฟม เป็นต้น	- ร้อยละของสถานประกอบการภาคเอกชน	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว / สถานประกอบการ
มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน	๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดภาชนะรองรับขยะมูลฝอยชุมชน ที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่	- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดเวลาและวันในการเก็บขน ขยะแต่ละประเภท	- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการขยะอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ				
มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด	๑) หมู่บ้านมีการจัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตราย” ตามแบบกรมควบคุมมลพิษ อย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ จุด	- ร้อยละของหมู่บ้าน	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๒) สถานประกอบการภาคเอกชนที่จุดศูนย์รวมของประชาชน อาทิ ห้างสรรพสินค้า สถานีบริการน้ำมัน มีการจัดตั้งจุดรวมขยะอันตราย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการคัดแยกขยะอันตราย	- ร้อยละของสถานประกอบการภาคเอกชนที่เป็นจุดศูนย์รวมของประชาชนตามการพิจารณาของจังหวัด	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๓) สถานประกอบการภาคเอกชนที่เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข มีการคัดแยกขยะอันตรายออกจากขยะมูลฝอยประเภทอื่น ๆ	- ร้อยละของสถานประกอบการภาคเอกชนที่เป็นกิจการที่เป็นอันตราย	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว

กลยุทธ์/มาตรการ	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน	๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัด วัน เวลา และ สถานที่ในการเก็บ/ขนขยะอันตราย เพื่อรวบรวมไปไว้อย่างจุดที่กำหนด	- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ	๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการประชุมเพื่อให้ความรู้ในการจัดการขยะอันตรายอย่างถูกต้อง ปลอดภัย พร้อมทั้งดำเนินการขึ้นทะเบียนให้กับผู้รับซื้อของเก่ารายย่อยและร้านรับซื้อของเก่า	- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
กลยุทธ์ที่ ๓ การจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ				
มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน	๑) ผลักดันให้มีการใช้ระบบเอกสารกำกับการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ (Manifest System) โดยกำหนดเป็นกฎหมายบังคับใช้	- หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด		โรงพยาบาลและสถานีอนามัย
	๒) กำกับดูแลให้การบังคับใช้ระบบการติดตามตรวจสอบการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อ	- หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด		โรงพยาบาลและสถานีอนามัย
มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ	๑) พัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านองค์ความรู้ วิชาการ กฎหมาย การบริหารจัดการและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	- หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด		โรงพยาบาลและสถานีอนามัย
กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ				
มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน	๑) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายได้รับการกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ	- ร้อยละของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม	ร้อยละ ๗๐	อุตสาหกรรมจังหวัด
	๒) สร้างระบบเฝ้าระวังและติดตามให้มีการขนส่งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายตามเส้นทางและช่วงเวลาที่กำหนดอย่างเข้มงวด	- หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด		อุตสาหกรรมจังหวัด

กลยุทธ์/มาตรการ	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
กลยุทธ์ที่ ๕ การสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ				
มาตรการด้านการจัดทำข้อมูล	๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สํารวจและจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอย /ขยะมูลฝอยตกค้างในพื้นที่	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผนงาน/โครงการในการจัดการขยะมูลฝอยและการพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยตกค้าง	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๓) พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตราย	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
มาตรการด้านการสร้างจิตสำนึกและการประชาสัมพันธ์	๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้กับเยาวชนและประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๑ กิจกรรม	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้กับเยาวชน และประชาชนในชุมชน เพื่อให้เห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะทั่วไป และขยะอันตรายชุมชน	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และสถานศึกษา ทั้งในภาครัฐและเอกชนมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ และเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการคัดแยกขยะมูลฝอย	ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และสถานศึกษา	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว

กลยุทธ์/มาตรการ	กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานรับผิดชอบ
มาตรการลดและคัดแยก ที่แหล่งกำเนิด	๑) มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ “เขาขาวสะอาด ปราศจากขยะ ด้วย ๓ Rs” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยในระดับท้องถิ่น	- ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ “เขาขาวสะอาด ปราศจากขยะ ด้วย ๓ Rs” ตามแนวทาง “ประชารัฐ”	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๒) สร้างกลไกและเครือข่ายในการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน	- ร้อยละของหมู่บ้าน	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการ สถานศึกษา ศาสนสถาน ภาคเอกชน และสถานประกอบการ ที่มีการจัดกิจกรรมลดและคัดแยกขยะมูลฝอยหรือการนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของส่วนราชการที่มีการจัดกิจกรรม	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว
	๔) ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดปลายทาง ลดลงร้อยละ ๕ เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะมูลฝอยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙	- ร้อยละของขยะมูลฝอยชุมชนที่เข้าสู่ระบบการกำจัดปลายทางลดลงร้อยละ ๕	ร้อยละ ๑๐๐	อบต.เขาขาว

๑๐. บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว ทำหน้าที่ประสานงานในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทำหน้าที่ดังนี้

- ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการของภาคประชาชน
- จัดกิจกรรมให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนเรียนรู้วิธีและเห็นความสำคัญในการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง ณ แหล่งกำเนิดเพื่อเพิ่มมูลค่า และนำกลับมาใช้ใหม่
- กำหนดและสนับสนุนการดำเนินการในการคัดแยกขยะในสถานที่ต้นแบบ เช่น ชุมชน วัด โรงเรียน
- จัดทำฐานข้อมูลเรื่องขยะมูลฝอยเพื่อนำไปกำหนดทิศทางในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถปฏิบัติได้จริง
- จัดการคัดแยกขยะประเภทพลาสติกและโฟม ก่อนเข้าสู่ระบบกำจัด
- ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาในพื้นที่ ในการจัดการขยะในสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการใช้สินค้าที่ไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม และรู้วิธีการคัดแยกขยะที่ถูกต้องในโรงเรียนและสามารถนำไปใช้ที่บ้านได้
- เป็นหน่วยงานประสานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในภาพรวมของตำบลเขาขาว นอกจากนี้ยังสนับสนุน และคอยอำนวยความสะดวกให้แก่ส่วนราชการและภาคประชาชน ในการดำเนินการ การจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดระบบการติดตาม และกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ

- บูรณาการฐานข้อมูลด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของตำบลเขาขาว ผ่านอำเภอ ผ่านจังหวัด และผ่านไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและกระทรวงมหาดไทย

- ติดตามประเมินผล และเร่งรัดการปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) หมู่บ้าน/ชุมชน มีหน้าที่ดังนี้

- ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการของหมู่บ้าน
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เข้าใจถึงวิธีคัดแยกขยะมูลฝอย
- ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนบริโภคสินค้าที่สามารถกลับมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปได้ และส่งเสริมการคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิด
- เผยแพร่ความรู้สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- สนับสนุนด้านวิชาการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยและการคัดเลือก

๓) หน่วยงานราชการอื่น ๆ มีหน้าที่ดังนี้

- ภาครัฐ และส่วนราชการต่าง ๆ ภายในจังหวัด จะต้องเป็นหน่วยงานต้นแบบในการดำเนินการในการคัดแยกขยะในอาคารสำนักงาน
- ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดการขยะของหน่วยงานในสังกัดหรือหน่วยงานในความรับผิดชอบ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

๔) สถานประกอบการภาคเอกชน

- ดำเนินการคัดแยกขยะในสถานประกอบการทั้งที่เป็นขยะมูลฝอยทั่วไป ขยะอันตราย และมูลฝอยติดเชื้อ โดยเฉพาะเจ้าของตลาดนัด และตลาดนัดชุมชนต่าง ๆ
- ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งจุดรวมขยะอันตรายในพื้นที่หรือขยะรีไซเคิล
- ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการนี้ รวมทั้งกำหนดให้มีมาตรการในการส่งเสริมให้ผู้บริโภคใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและลดการใช้วัสดุที่ย่อยสลายยาก

๑๑. คณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นคณะทำงานที่ตั้งขึ้นตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว ที่ ๒๑๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ทำหน้าที่ในการประสานงาน ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนปฏิบัติการฯ ที่ได้กำหนดขึ้น โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาว เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

อำนาจหน้าที่

๑. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อจัดทำฐานข้อมูลฝอยในพื้นที่
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่น โดยการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่
๓. กำหนดจุดรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชน แห่งละ ๑ จุด
๔. ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและการบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่
๕. สนับสนุนงบประมาณด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในระดับท้องถิ่น
๖. ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” เสนอต่อนายอำเภอ
๗. หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น